

Voorstel aan Gemeenteraad

Registratienummer:
Z/25/705801

Onderwerp

Jaarstukken 2024 en ontwerpbegroting 2026 Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Zuid-Limburg en de mogelijke bezuinigingsopdracht Veiligheidsregio Zuid-Limburg.

Voorstel

De gemeenteraad wordt voorgesteld:

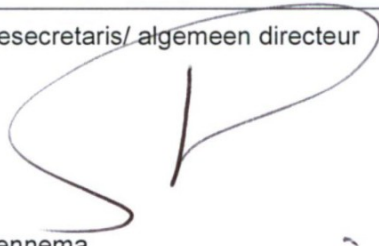
1. Van de jaarstukken 2024 de GR Veiligheidsregio Zuid-Limburg kennis te nemen.
2. Met de ontwerpbegroting 2026 van de GR Veiligheidsregio Zuid-Limburg in te stemmen.
3. Geen zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting 2026 van de GR Veiligheidsregio Zuid-Limburg.
4. Een zienswijze in te dienen op de mogelijke bezuinigingsopdracht Veiligheidsregio Zuid-Limburg, namelijk:
 - a. De gemeenteraad van Sittard-Geleen is voorstander van efficiënte inzet van middelen ten aanzien van de bedrijfsvoering en stelt vast dat de voorgestelde bezuinigingsmogelijkheden voortkomen uit efficiency;
 - b. De gemeenteraad van Sittard-Geleen geeft de GR Veiligheidsregio Zuid-Limburg met nadruk mee kritisch te zijn opdat de bezuinigingsmaatregelen geen negatief effect hebben op de taken en kwaliteit van de brandweer- en crisisorganisatie. Bij eventuele (verwachte) negatieve effecten dient de GR Veiligheidsregio Zuid-Limburg de voorgestelde bezuinigingen opnieuw te wegen en voorgenomen besluiten hieromtrent zo nodig opnieuw aan de raden ter zienswijze voor te leggen.

Inleiding

Het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL) heeft de ontwerpbegroting 2026, de jaarstukken 2024 en de mogelijke bezuinigingsopdracht VRZL aangeboden aan de raden van de deelnemende gemeenten. De jaarstukken zijn reeds op 10 april 2025 door het algemeen bestuur goedgekeurd.

Aan de raden wordt gevraagd om uiterlijk 23 juni 2025 hun zienswijzen op de ontwerpbegroting 2026 en de mogelijke bezuinigingsopdracht VRZL aan het dagelijks bestuur kenbaar te maken. Aangezien de behandeling van deze stukken plaatsvindt in de raadsvergadering van 5 juni 2025 kan de gemeenteraad haar zienswijzen tijdig aanreiken.

Het dagelijks bestuur dient voorafgaand aan het vaststellen van de begroting door het algemeen bestuur van de GR VRZL schriftelijk en gemotiveerd te reageren op de ingediende zienswijzen. De

burgemeester mr. J.Th.C.M. Verheijen	gemeentesecretaris/ algemeen directeur drs. P. Sennema
--	---

ingediende zienswijzen en de gemotiveerde reactie worden samen met de ontwerpbegroting aangeboden aan het algemeen bestuur ter vaststelling in haar vergadering van 4 juli 2025.

Beoogd effect

Op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr), meer specifiek artikel 34b (wat betreft de algemene financiële en beleidsmatige kaders en de jaarrekening) en artikel 35 (wat betreft de ontwerpbegroting en wijzigingen van de begroting) heeft de gemeenteraad de mogelijkheid om zienswijzen in te dienen op de ontwerpbegroting en de mogelijke bezuinigingsopdracht VRZL.

Aan de gemeenteraad wordt voorgesteld om geen zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting 2026. Aan de gemeenteraad wordt voorgesteld om wel een zienswijze in te dienen op de mogelijke bezuinigingsopdracht VRZL.

Inhoudelijke toelichting

JAARSTUKKEN 2024 GR VRZL

Algemeen

De jaarstukken geven inzicht in de financiële realisatie en prestaties van de GR over het afgelopen jaar. De organisatiestructuur van de VRZL bestaat uit twee primaire programma's: Crisisbeheersing & Rampenbestrijding en Brandweezorg. Ondersteunend daaraan opereert het programma Bedrijfsvoering.

De VRZL is een organisatie die klaar staat bij een brand, hulpverlening of 'flitsramp'. Ook voor langdurige crises staat de VRZL aan de lat. Daarnaast hoort het 'gewone' werk ook bij deze organisatie. De VRZL blijft zich inzetten om de organisatie meer robuust en toekomstbestendig te maken. In 2024 is de beweging van 'regelgericht' naar 'risicogericht werken' voortgezet, zijn nieuwe talenten geworven en opgeleid en zijn de nodige stappen gezet om de GHOR (Geneeskundige Hulporganisatie in de Regio) als onderdeel van de GGD per 1 januari 2025 officieel over te brengen naar en in te bedden in de VRZL.

Opvang Oekraïners

Per 1 januari 2024 dragen de veiligheidsregio's de verantwoordelijkheid voor de operationele coördinatie en eerste opvang over aan door gemeenten gevormde samenwerkingsverbanden, waarbij gemeenten er ook voor konden kiezen dat de VRZL deze taak voortzet. Het bestuur van de VRZL heeft er voor gekozen dat in 2024 de VRZL deze taak inderdaad voortzet. De VRZL heeft dit vervolgens gecommuniceerd aan het ministerie van Justitie en Veiligheid om zo tijdige en rechtmatige financiering van het samenwerkingsverband in 2024 goed te kunnen regelen.

Website

De website van de VRZL (www.vrzi.nl) is eind november 2023 getest. Op basis van de kennis en inzichten uit het gebruik van deze website en de test is in 2024 gewerkt aan een nieuwe website. Een website (en applicatie) die voldoet aan alle gestelde eisen. De verwachting is dat deze website in het voorjaar van 2025 operationeel is.

Regionaal crisisplan

In 2024 is het nieuwe regionale crisisplan vastgesteld en geïmplementeerd. Het regionaal crisisplan beschrijft de basisafspraken voor de crisisbeheersing en rampenbestrijding in de regio. In de nieuwe regionale crisisplannen zijn onder meer de afspraken voor een langdurige crisis opgenomen. Tevens werden andere plannen dit jaar geüpdatet en werd er extra aandacht besteed aan de actielijsten voor het rampbestrijdingsplan Hoogwater.

Huisvesting brandweerkazernes

Uit de in 2021 en 2022 gevoerde bestuurlijke dialoog 'Verantwoorde brandweerzorg 2024-2030' is een opdracht voortgekomen voor de uitwerking van toekomstige huisvestingsscenario's. Het resultaat van deze opdracht is in de vorm van een tweetal uitgewerkte scenario's ("basis op orde" en "eigendom volledig bij VRZL") aan het bestuur voorgelegd in april 2024. Uit deze bestuurlijke sondering bleek dat een vervolgoopdracht noodzakelijk was. Deze vervolgoopdracht is in de periode april t/m oktober 2024 uitgewerkt door een ambtelijke werkgroep die was samengesteld uit specialisten van alle gemeenten, de veiligheidsregio en externe adviesbureaus. Het resultaat met alle bevindingen en adviezen is neergelegd in het Eindrapport Toekomstbestendige huisvesting brandweerkazernes Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Over dit dossier ontvangt de raad een separaat raadsvoorstel (wel gezamenlijk te behandelen met de jaarrekening 2024 en ontwerpbegroting 2026 GR VRZL).

ONTWERPBEGROTING 2026 GR VRZL

Algemeen

In de begroting 2026 zijn geen majeure beleidswijzigingen aangebracht. Het betreft een begroting die in het teken staat van de verdere implementatie van het vastgestelde beleid "een solide basis voor de toekomst".

Voorgestelde wijzigingen

Voor wat betreft de gemeentelijke bijdragen heeft de VRZL van haar bestuur de opdracht gekregen om te kijken naar mogelijke bezuinigingen. Deze opdracht is een vervolg op zienswijzen van verschillende gemeenten op de ontwerpbegroting 2025 GR VRZL. Met het bestuur is afgesproken dat er geen takendiscussie gevoerd zal worden maar op basis van efficiëntere bedrijfsvoering bezuinigingen gerealiseerd worden. Voorstellen daartoe zijn in een apart document aangereikt. Wanneer het algemeen bestuur met deze voorstellen instemt zullen deze middels een begrotingswijziging verwerkt worden.

Naast bovengenoemde onzekerheden wordt in 2025 ook een besluit verwacht inzake het dossier Huisvesting. Bij een positief besluit van ons algemeen bestuur heeft ook dat gevolgen voor de begroting 2026. Die zullen eveneens middels een begrotingswijziging verwerkt worden.

Afhankelijk van de uitkomsten van eventuele zienswijzen op bovenstaande twee punten zal de ontwerpbegroting zoals die nu gepresenteerd is nog wijzigen.

Argumenten

JAARSTUKKEN 2024 GR VRZL

1.1 De jaarrekening sluit af met een positief resultaat en is goedgekeurd door de accountant. Het positieve resultaat wordt ten dele toegevoegd aan de algemene reserve en ten dele teruggestort aan de deelnemende gemeenten, dit bestemmingsvoorstel past binnen de hiervoor gemaakte afspraken.

Het resultaat van de jaarstukken 2024 GR VRZL bedraagt € 632.225 positief. Door het algemeen bestuur van de VRZL is besloten om uit het resultaat 2024 van € 632.225 een bedrag van € 316.225 toe te voegen aan de algemene reserve VRZL en een bedrag van € 316.000 terug te geven aan deelnemende gemeenten VRZL.

In de vergadering van het algemeen bestuur van 14 oktober 2022 heeft het algemeen bestuur de nota reserves en voorzieningen vastgesteld waarin bepaald is dat de omvang van de algemene reserve van de VRZL als onderdeel van de weerstandscapaciteit, gemaximeerd wordt op 4% van de begrotingsomvang (exclusief mutaties in de reserves).

Met de toevoeging van € 316.225 aan de algemene reserve kent deze nog niet de maximale omvang van 4% van de begrotingsomvang maar heeft dit wel een positief effect op de weerstandscapaciteit VRZL. Dit positief effect leidt tot een weerstandscapaciteit van 0,81, waar deze nu op basis van de herijking van de risicoanalyse ultimo 2024 een omvang kende van 0,71. Een weerstandscapaciteit van 0,81 is 'matig', echter een forse verbetering ten opzichte van het jaar 2024.

In de rechtmatigheidsverantwoording zijn geen afwijkingen geconstateerd.

De accountant heeft een goedkeurende verklaring afgegeven. Het accountantsrapport leidt tot geen acties.

ONTWERPBEGROTING 2026 GR VRZL

2.1 De ontwerpbegroting heeft een duidelijke koppeling met de gemeentelijke doelstellingen.

Een veiligheidsregio is een gemeenschappelijke regeling waarin gemeenten samenwerken op het gebied van brandweer, crisisbeheersing en rampenbestrijding en geneeskundige hulpverlening. In de veiligheidsregio verenigen gemeenten zich, zodat ze gezamenlijk meer slagkracht hebben. De veiligheidsregio heeft zo ook een belangrijke verbindende en regiefunctie. De VRZL is daarmee een belangrijke veiligheidspartner voor de gemeente Sittard-Geleen waar we intensief mee samenwerken.

2.2. De begroting is inhoudelijk in lijn met de beleidsspeerpunten van de GR voor 2026, welke zijn vastgelegd in het Meerjarenbeleidsplan 2024-2027.

In het meerjarenbeleidsplan 2024-2027 zijn de overkoepelende beleidsambities vastgelegd:

- Opzet van een flexibele, breed inzetbare crisisorganisatie, ook bij langdurige crises;
- Versteving van de netwerkrol tussen VRZL en (vitale) partners;
- Doorontwikkeling van de informatiearchitectuur en -veiligheid;
- Transformatie van de werk- en denkwijze, van regelgericht naar risicogericht;
- Invoeren van een strategische personeelsplanning;
- Doorontwikkeling van een professionele, vitale en wendbare brandweerorganisatie waarin de vrijwilligerspositie is verankerd en waarbij we rekening houden met de gevolgen van Europese regelgeving;
- Kwaliteitsbehoud van de brandweezorg zoals die tot uiting komt in het regionale dekkingsplan (effecten van Uitruk op Maat en de geplande nieuwbouw van kazernes);

- Doorontwikkeling naar een integraal kwaliteitszorgsysteem.
Deze beleidsambities komen terug in de begroting.

3.1. De begroting heeft geen grote afwijkingen in beleid en financiën, de bijdrage aan de GR VRZL past, exclusief de inflatie, binnen de gemeentelijke begroting.

In de begroting 2026 zijn geen majeure beleidswijzigingen en daaruit volgende financiële wijzigingen aangebracht. Het betreft een begroting die in het teken staat van de verdere implementatie van het vastgestelde beleid "een solide basis voor de toekomst". Voor een uitgebreidere toelichting wordt verwezen naar de financiële paragraaf.

4.1. De VRZL heeft van haar bestuur de opdracht gekregen om te kijken naar mogelijke bezuinigingen.

In het licht van bezuinigingen die dienen doorgevoerd te worden bij verschillende deelnemende gemeenten heeft de VRZL van haar bestuur de opdracht gekregen om ook te kijken naar mogelijke bezuinigingen. Dit heeft geresulteerd in verschillende bezuinigingsmogelijkheden, namelijk:

1. Structurele vermindering bijdrage deelnemende gemeenten Functioneel Leeftijdsontslag (FLO) VRZL vanaf 2026;
2. Bezuinigingen organisatiebreed die kunnen leiden tot een structurele vermindering bijdrage deelnemende gemeenten VRZL vanaf 2026;
3. Inzet van incidentele middelen 2025 en 2026.

Op basis van de vastgestelde begroting 2025 met een omvang van € 56.442.264 betekenen de voorgestelde bezuinigingen een structurele bezuiniging op de bijdrage door deelnemende gemeenten VRZL van 3,02%. Een uitgebreidere toelichting op deze bezuinigingsmogelijkheden is te vinden in bijlage 5.

4.2. De bezuinigingsmogelijkheden komen voort uit het doorvoeren van efficiency in bedrijfsvoering.

Ten aanzien van de organisatiebrede bezuinigingen wordt in de toelichting van de VRZL aangegeven dat er vanuit de programma's Brandweezorg, Crisisbeheer en Rampenbestrijding en Bedrijfsvoering een structurele bezuiniging kan worden geleverd met een maximale omvang van € 756.000. Deze bezuinigingen hebben betrekking op o.a. verduurzaming, compressoren, kleding, personeel meldkamer, inhuur, advieskosten, gebruik externe locaties, software, opleidingen algemeen en centrum voor vakmanschap (CVV). Vanwege het doorvoeren van efficiëntere bedrijfsvoering kan bezuinigd worden zonder dat de primaire taken van de programma's Brandweezorg en Crisisbeheersing en Rampenbestrijding in het gedrang raken.

4.3. Met oog op een robuuste crisisorganisatie en kwalitatief goede brandweezorg is het van belang mogelijke bezuinigingen kritisch af te blijven wegen tegen de mogelijke risico's voor de kwaliteit van de diensten van de VRZL.

Te allen tijde is het van belang de kwaliteit van diensten leidend te laten zijn in plaats van financiële (on)mogelijkheden, zeker wanneer het de zorg voor onze inwoners tijdens rampen en crises betreft. Aan de VRZL wordt met nadruk verzocht om kritisch te zijn opdat de bezuinigingsmaatregelen geen negatief effect hebben op de taken en kwaliteit van de brandweer- en crisisorganisatie. Bij eventuele (verwachte) negatieve effecten dient de GR Veiligheidsregio Zuid-Limburg de voorgestelde bezuinigingen opnieuw te wegen en voorgenomen besluiten hieromtrent zo nodig opnieuw aan de raden ter zienswijze voor te leggen.

Kanttekeningen

3.1 De ontwerpbegroting geeft geen inzicht in de ontwikkelingen op het gebied van huisvesting van de brandweerkazernes.

De gemeenteraden van de 16 deelnemende gemeenten van de VRZL zijn in de gelegenheid

gesteld door het dagelijks bestuur VRZL een zienswijze in te dienen op het eindrapport 'Toekomstbestendige huisvesting brandweerkazernes VRZL' en de daarin opgenomen constatering en adviezen. Deze zienswijze ligt op 5 juni 2025 ter besluitvorming voor in de gemeenteraad van Sittard-Geleen. Na besluitvorming door het algemeen bestuur VRZL (op 4 juli 2025) heeft deze ontwikkeling een financiële impact op zowel de VRZL als op de 16 Zuid-Limburgse gemeenten. Deze ontwikkeling is vooralsnog niet opgenomen in de ontwerpbegroting 2026, welke ook ter besluitvorming voorligt aan het algemeen bestuur op 4 juli 2025. Het is mogelijk dergelijke voorziene ontwikkelingen en bijbehorende financiële impact (zij het door middel van verschillende scenario's) reeds op te nemen in de ontwerpbegroting. Dit bevordert de transparantie. Echter, de VRZL heeft ervoor gekozen om ontwikkelingen waar het algemeen bestuur nog over dient te besluiten niet op te nemen in de ontwerpbegroting om niet vooruit te lopen op deze besluitvorming. De financiële impact van het eindrapport 'Toekomstbestendige huisvesting brandweerkazernes VRZL' wordt na een positief besluit door het algemeen bestuur opgenomen in de begroting.

4.1. De structurele vermindering bijdrage deelnemende gemeenten FLO VRZL vanaf 2026 betreft geen bezuiniging maar een correctie van een bijdrage van de gemeenten.

In oktober 2024 is een extra dotatie van 1,5 miljoen euro toegevoegd aan de voorziening FLO, welke nu deels wordt herzien (dit is bij de tweede technische begrotingswijziging 2024 ook al aangekondigd). Daarmee betreft deze voorgestelde bezuinigingsmogelijkheid dan ook geen bezuiniging maar een correctie van een bijdrage van de gemeenten. Echter is het effect, namelijk dat een bedrag terugvloeit naar de gemeenten, hetzelfde.

Inclusie

Dit voorstel betreft de jaarlijkse P&C stukken van de GR VRZL. Inclusie richt zich hier op de vraag of deze stukken voor iedereen beschikbaar en begrijpelijk zijn. De vraag over de beschikbaarheid kan met 'ja' beantwoord worden. Wat betreft de 'begrijpelijkheid' van de stukken kunnen nog stappen gezet worden, hoewel dergelijke omvangrijke en financiële documenten vaak een bepaalde mate van onbegrijpelijkheid zullen hebben.

Duurzaamheid

Dit voorstel betreft de jaarlijkse P&C stukken van de GR VRZL. Het thema duurzaamheid is hierop niet van toepassing.

Financiën

JAARSTUKKEN 2024 GR VRZL

De VRZL kent een positief resultaat van €632.225. Dit resultaat wordt voor een bedrag van €316.225 aan de algemene reserve GR VRZL toegevoegd ter verbetering van het weerstandsvermogen en voor een bedrag van €316.000 teruggegeven aan de deelnemende gemeenten. Voor Sittard-Geleen resulteert dit in een teruggave van €50.565. Dit bedrag vloeit terug naar de algemene middelen van de gemeente Sittard-Geleen.

ONTWERPBEGROTING 2026 GR VRZL

In de ontwerpbegroting GR VRZL is enkel indexering toegepast. Het gemeentelijk aandeel voor Sittard-Geleen stijgt als gevolg van deze indexering met €204.000. Procentueel is dit een stijging van afgerond 2,34%. De dekking van dit bedrag wordt gezocht binnen de stelpost inflatie op gemeentelijk concernniveau. Deze financiële mutatie wordt meegenomen in de eerstvolgende P&C rapportage.

Een positieve besluitvorming op de mogelijke bezuinigingsopdracht leidt, na besluitvorming door het algemeen bestuur, tot een aangepaste begroting. Deze bezuinigingen zijn nu namelijk niet

meegenomen in de ontwerpbegroting. Zodra deze bezuinigingen worden doorgevoerd resulteert dit in een structurele verlaging van de algehele gemeentelijke bijdrage van 3,02%. Voor Sittard-Geleen komt dit neer op een structureel bedrag van afgerond €273.000. Dit leidt tot een correctie binnen de begroting 2026 van de gemeente Sittard-Geleen, waarbij bovengenoemd bedrag terugvloeit naar de algemene middelen van de gemeente Sittard-Geleen.

Communicatie en Participatie

Het collegebesluit wordt gecommuniceerd via de openbare besluitenlijst. De gemeenteraad ontvangt ten behoeve van haar besluitvorming het bijgevoegde raadsvoorstel. De GR VRZL wordt na besluitvorming op de hoogte gebracht van de besluitvorming van de gemeenteraad (bijlage 6).

Vervolg

Het algemeen bestuur neemt op 4 juli 2025 een vaststellingsbesluit over de ontwerpbegroting.

Openbare besluitenlijst

De gemeenteraad van Sittard-Geleen heeft de jaarstukken 2024, de ontwerpbegroting 2026 en de mogelijke bezuinigingsopdracht van de GR Veiligheidsregio Zuid-Limburg ontvangen. De gemeenteraad heeft besloten om de jaarstukken 2024 voor kennisgeving aan te nemen, om met de ontwerpbegroting 2026 in te stemmen én om daarop geen zienswijze in te dienen. Daarnaast heeft de gemeenteraad besloten om wel een zienswijze in te dienen op de mogelijke bezuinigingsopdracht Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Met deze zienswijze benadrukt de gemeenteraad dat bezuinigingsmaatregelen van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg geen negatief effect moeten hebben op de taken en kwaliteit van de brandweer- en crisisorganisatie van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg.

Bijlagen

Bijlage 1: Raadsbesluit

Bijlage 2: Aanbiedingsbrief GR Veiligheidsregio Zuid-Limburg

Bijlage 3: Jaarbericht GR Veiligheidsregio Zuid-Limburg 2024

Bijlage 4: Vastgesteld jaardocument GR Veiligheidsregio Zuid-Limburg

Bijlage 5: Ontwerpbegroting GR Veiligheidsregio Zuid-Limburg

Bijlage 6: Uitwerking mogelijke bezuinigingsopdracht VRZL

Bijlage 7: Concept zienswijzebrief aan GR Veiligheidsregio Zuid-Limburg

Voorstel aan Gemeenteraad

Steller:
E-mail: @sittard-geleen.nl
Team: OOV

Portefeuillehouder:
mr. J.Th.C.M. Verheijen

Reg. nummer :
Reg. datum : 15 april 2025
Reg.nummer(s) bijlagen :

Voorstel aan Gemeenteraad

Registratienummer:
Z/25/705801

Onderwerp

Jaarstukken 2024 en ontwerpbegroting 2026 Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Zuid-Limburg en de mogelijke bezuinigingsopdracht Veiligheidsregio Zuid-Limburg.

Voorstel

De gemeenteraad wordt voorgesteld:

1. Van de jaarstukken 2024 de GR Veiligheidsregio Zuid-Limburg kennis te nemen.
2. Met de ontwerpbegroting 2026 van de GR Veiligheidsregio Zuid-Limburg in te stemmen.
3. Geen zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting 2026 van de GR Veiligheidsregio Zuid-Limburg.
4. Een zienswijze in te dienen op de mogelijke bezuinigingsopdracht Veiligheidsregio Zuid-Limburg, namelijk:
 - a. De gemeenteraad van Sittard-Geleen is voorstander van efficiënte inzet van middelen ten aanzien van de bedrijfsvoering en stelt vast dat de voorgestelde bezuinigingsmogelijkheden voortkomen uit efficiency;
 - b. De gemeenteraad van Sittard-Geleen geeft de GR Veiligheidsregio Zuid-Limburg met nadruk mee kritisch te zijn opdat de bezuinigingsmaatregelen geen negatief effect hebben op de taken en kwaliteit van de brandweer- en crisisorganisatie. Bij eventuele (verwachte) negatieve effecten dient de GR Veiligheidsregio Zuid-Limburg de voorgestelde bezuinigingen opnieuw te wegen en voorgenomen besluiten hieromtrent zo nodig opnieuw aan de raden ter zienswijze voor te leggen.

Inleiding

Het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL) heeft de ontwerpbegroting 2026, de jaarstukken 2024 en de mogelijke bezuinigingsopdracht VRZL aangeboden aan de raden van de deelnemende gemeenten. De jaarstukken zijn reeds op 10 april 2025 door het algemeen bestuur goedgekeurd.

Aan de raden wordt gevraagd om uiterlijk 23 juni 2025 hun zienswijzen op de ontwerpbegroting 2026 en de mogelijke bezuinigingsopdracht VRZL aan het dagelijks bestuur kenbaar te maken. Aangezien de behandeling van deze stukken plaatsvindt in de raadsvergadering van 5 juni 2025 kan de gemeenteraad haar zienswijzen tijdig aanreiken.

Het dagelijks bestuur dient voorafgaand aan het vaststellen van de begroting door het algemeen bestuur van de GR VRZL schriftelijk en gemotiveerd te reageren op de ingediende zienswijzen. De

burgemeester	gemeentesecretaris/ algemeen directeur
mr. J.Th.C.M. Verheijen	drs. P. Sennema

ingediende zienswijzen en de gemotiveerde reactie worden samen met de ontwerpbegroting aangeboden aan het algemeen bestuur ter vaststelling in haar vergadering van 4 juli 2025.

Beoogd effect

Op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr), meer specifiek artikel 34b (wat betreft de algemene financiële en beleidsmatige kaders en de jaarrekening) en artikel 35 (wat betreft de ontwerpbegroting en wijzigingen van de begroting) heeft de gemeenteraad de mogelijkheid om zienswijzen in te dienen op de ontwerpbegroting en de mogelijke bezuinigingsopdracht VRZL.

Aan de gemeenteraad wordt voorgesteld om geen zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting 2026. Aan de gemeenteraad wordt voorgesteld om wel een zienswijze in te dienen op de mogelijke bezuinigingsopdracht VRZL.

Inhoudelijke toelichting

JAARSTUKKEN 2024 GR VRZL

Algemeen

De jaarstukken geven inzicht in de financiële realisatie en prestaties van de GR over het afgelopen jaar. De organisatiestructuur van de VRZL bestaat uit twee primaire programma's: Crisisbeheersing & Rampenbestrijding en Brandweezorg. Ondersteunend daaraan opereert het programma Bedrijfsvoering.

De VRZL is een organisatie die klaar staat bij een brand, hulpverlening of 'flitsramp'. Ook voor langdurige crises staat de VRZL aan de lat. Daarnaast hoort het 'gewone' werk ook bij deze organisatie. De VRZL blijft zich inzetten om de organisatie meer robuust en toekomstbestendig te maken. In 2024 is de beweging van 'regelgericht' naar 'risicogericht werken' voortgezet, zijn nieuwe talenten geworven en opgeleid en zijn de nodige stappen gezet om de GHOR (Geneeskundige Hulporganisatie in de Regio) als onderdeel van de GGD per 1 januari 2025 officieel over te brengen naar en in te bedden in de VRZL.

Opvang Oekraïners

Per 1 januari 2024 dragen de veiligheidsregio's de verantwoordelijkheid voor de operationele coördinatie en eerste opvang over aan door gemeenten gevormde samenwerkingsverbanden, waarbij gemeenten er ook voor konden kiezen dat de VRZL deze taak voortzet. Het bestuur van de VRZL heeft er voor gekozen dat in 2024 de VRZL deze taak inderdaad voortzet. De VRZL heeft dit vervolgens gecommuniceerd aan het ministerie van Justitie en Veiligheid om zo tijdige en rechtmatige financiering van het samenwerkingsverband in 2024 goed te kunnen regelen.

Website

De website van de VRZL (www.vrzl.nl) is eind november 2023 getest. Op basis van de kennis en inzichten uit het gebruik van deze website en de test is in 2024 gewerkt aan een nieuwe website. Een website (en applicatie) die voldoet aan alle gestelde eisen. De verwachting is dat deze website in het voorjaar van 2025 operationeel is.

Regionaal crisisplan

In 2024 is het nieuwe regionale crisisplan vastgesteld en geïmplementeerd. Het regionaal crisisplan beschrijft de basisafspraken voor de crisisbeheersing en rampenbestrijding in de regio. In de nieuwe regionale crisisplannen zijn onder meer de afspraken voor een langdurige crisis opgenomen. Tevens werden andere plannen dit jaar geüpdatet en werd er extra aandacht besteed aan de actielijsten voor het rampbestrijdingsplan Hoogwater.

Huisvesting brandweerkazernes

Uit de in 2021 en 2022 gevoerde bestuurlijke dialoog 'Verantwoorde brandweerzorg 2024-2030' is een opdracht voortgekomen voor de uitwerking van toekomstige huisvestingsscenario's. Het resultaat van deze opdracht is in de vorm van een tweetal uitgewerkte scenario's ("basis op orde" en "eigendom volledig bij VRZL") aan het bestuur voorgelegd in april 2024. Uit deze bestuurlijke sondering bleek dat een vervolgoopdracht noodzakelijk was. Deze vervolgoopdracht is in de periode april t/m oktober 2024 uitgewerkt door een ambtelijke werkgroep die was samengesteld uit specialisten van alle gemeenten, de veiligheidsregio en externe adviesbureaus. Het resultaat met alle bevindingen en adviezen is neergelegd in het Eindrapport Toekomstbestendige huisvesting brandweerkazernes Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Over dit dossier ontvangt de raad een separaat raadsvoorstel (wel gezamenlijk te behandelen met de jaarrekening 2024 en ontwerpbegroting 2026 GR VRZL).

ONTWERPBEGROTING 2026 GR VRZL

Algemeen

In de begroting 2026 zijn geen majeure beleidswijzigingen aangebracht. Het betreft een begroting die in het teken staat van de verdere implementatie van het vastgestelde beleid "een solide basis voor de toekomst".

Voorgestelde wijzigingen

Voor wat betreft de gemeentelijke bijdragen heeft de VRZL van haar bestuur de opdracht gekregen om te kijken naar mogelijke bezuinigingen. Deze opdracht is een vervolg op zienswijzen van verschillende gemeenten op de ontwerpbegroting 2025 GR VRZL. Met het bestuur is afgesproken dat er geen takendiscussie gevoerd zal worden maar op basis van efficiëntere bedrijfsvoering bezuinigingen gerealiseerd worden. Voorstellen daartoe zijn in een apart document aangereikt. Wanneer het algemeen bestuur met deze voorstellen instemt zullen deze middels een begrotingswijziging verwerkt worden.

Naast bovengenoemde onzekerheden wordt in 2025 ook een besluit verwacht inzake het dossier Huisvesting. Bij een positief besluit van ons algemeen bestuur heeft ook dat gevolgen voor de begroting 2026. Die zullen eveneens middels een begrotingswijziging verwerkt worden.

Afhankelijk van de uitkomsten van eventuele zienswijzen op bovenstaande twee punten zal de ontwerpbegroting zoals die nu gepresenteerd is nog wijzigen.

Argumenten

JAARSTUKKEN 2024 GR VRZL

1.1 De jaarrekening sluit af met een positief resultaat en is goedgekeurd door de accountant. Het positieve resultaat wordt ten dele toegevoegd aan de algemene reserve en ten dele teruggestort aan de deelnemende gemeenten, dit bestemmingsvoorstel past binnen de hiervoor gemaakte afspraken.

Het resultaat van de jaarstukken 2024 GR VRZL bedraagt € 632.225 positief. Door het algemeen bestuur van de VRZL is besloten om uit het resultaat 2024 van € 632.225 een bedrag van € 316.225 toe te voegen aan de algemene reserve VRZL en een bedrag van € 316.000 terug te geven aan deelnemende gemeenten VRZL.

In de vergadering van het algemeen bestuur van 14 oktober 2022 heeft het algemeen bestuur de nota reserves en voorzieningen vastgesteld waarin bepaald is dat de omvang van de algemene reserve van de VRZL als onderdeel van de weerstandscapaciteit, gemaximeerd wordt op 4% van de begrotingsomvang (exclusief mutaties in de reserves).

Met de toevoeging van € 316.225 aan de algemene reserve kent deze nog niet de maximale omvang van 4% van de begrotingsomvang maar heeft dit wel een positief effect op de weerstandscapaciteit VRZL. Dit positief effect leidt tot een weerstandscapaciteit van 0,81, waar deze nu op basis van de herijking van de risicoanalyse ultimo 2024 een omvang kende van 0,71. Een weerstandscapaciteit van 0,81 is 'matig', echter een forse verbetering ten opzichte van het jaar 2024.

In de rechtmatigheidsverantwoording zijn geen afwijkingen geconstateerd.

De accountant heeft een goedkeurende verklaring afgegeven. Het accountantsrapport leidt tot geen acties.

ONTWERPBEGROTING 2026 GR VRZL

2.1 De ontwerpbegroting heeft een duidelijke koppeling met de gemeentelijke doelstellingen.

Een veiligheidsregio is een gemeenschappelijke regeling waarin gemeenten samenwerken op het gebied van brandweer, crisisbeheersing en rampenbestrijding en geneeskundige hulpverlening. In de veiligheidsregio verenigen gemeenten zich, zodat ze gezamenlijk meer slagkracht hebben. De veiligheidsregio heeft zo ook een belangrijke verbindende en regiefunctie. De VRZL is daarmee een belangrijke veiligheidspartner voor de gemeente Sittard-Geleen waar we intensief mee samenwerken.

2.2. De begroting is inhoudelijk in lijn met de beleidsspeerpunten van de GR voor 2026, welke zijn vastgelegd in het Meerjarenbeleidsplan 2024-2027.

In het meerjarenbeleidsplan 2024-2027 zijn de overkoepelende beleidsambities vastgelegd:

- Opzet van een flexibele, breed inzetbare crisisorganisatie, ook bij langdurige crises;
- Versteving van de netwerkrol tussen VRZL en (vitale) partners;
- Doorontwikkeling van de informatiearchitectuur en -veiligheid;
- Transformatie van de werk- en denkwijze, van regelgericht naar risicogericht;
- Invoeren van een strategische personeelsplanning;
- Doorontwikkeling van een professionele, vitale en wendbare brandweerorganisatie waarin de vrijwilligerspositie is verankerd en waarbij we rekening houden met de gevolgen van Europese regelgeving;
- Kwaliteitsbehoud van de brandweezorg zoals die tot uiting komt in het regionale dekkingsplan (effecten van Uitruk op Maat en de geplande nieuwbouw van kazernes);

- Doorontwikkeling naar een integraal kwaliteitszorgsysteem.
Deze beleidsambities komen terug in de begroting.

3.1. De begroting heeft geen grote afwijkingen in beleid en financiën, de bijdrage aan de GR VRZL past, exclusief de inflatie, binnen de gemeentelijke begroting.

In de begroting 2026 zijn geen majeure beleidswijzigingen en daaruit volgende financiële wijzigingen aangebracht. Het betreft een begroting die in het teken staat van de verdere implementatie van het vastgestelde beleid "een solide basis voor de toekomst". Voor een uitgebreidere toelichting wordt verwezen naar de financiële paragraaf.

4.1. De VRZL heeft van haar bestuur de opdracht gekregen om te kijken naar mogelijke bezuinigingen.

In het licht van bezuinigingen die dienen doorgevoerd te worden bij verschillende deelnemende gemeenten heeft de VRZL van haar bestuur de opdracht gekregen om ook te kijken naar mogelijke bezuinigingen. Dit heeft geresulteerd in verschillende bezuinigingsmogelijkheden, namelijk:

1. Structurele vermindering bijdrage deelnemende gemeenten Functioneel Leeftijdsontslag (FLO) VRZL vanaf 2026;
2. Bezuinigingen organisatiebreed die kunnen leiden tot een structurele vermindering bijdrage deelnemende gemeenten VRZL vanaf 2026;
3. Inzet van incidentele middelen 2025 en 2026.

Op basis van de vastgestelde begroting 2025 met een omvang van € 56.442.264 betekenen de voorgestelde bezuinigingen een structurele bezuiniging op de bijdrage door deelnemende gemeenten VRZL van 3,02%. Een uitgebreidere toelichting op deze bezuinigingsmogelijkheden is te vinden in bijlage 5.

4.2. De bezuinigingsmogelijkheden komen voort uit het doorvoeren van efficiency in bedrijfsvoering.

Ten aanzien van de organisatiebrede bezuinigingen wordt in de toelichting van de VRZL aangegeven dat er vanuit de programma's Brandweezorg, Crisisbeheer en Rampenbestrijding en Bedrijfsvoering een structurele bezuiniging kan worden geleverd met een maximale omvang van € 756.000. Deze bezuinigingen hebben betrekking op o.a. verduurzaming, compressoren, kleding, personeel meldkamer, inhuur, advieskosten, gebruik externe locaties, software, opleidingen algemeen en centrum voor vakmanschap (CVV). Vanwege het doorvoeren van efficiëntere bedrijfsvoering kan bezuinigd worden zonder dat de primaire taken van de programma's Brandweezorg en Crisisbeheersing en Rampenbestrijding in het gedrang raken.

4.3. Met oog op een robuuste crisisorganisatie en kwalitatief goede brandweezorg is het van belang mogelijke bezuinigingen kritisch af te blijven wegen tegen de mogelijke risico's voor de kwaliteit van de diensten van de VRZL.

Te allen tijde is het van belang de kwaliteit van diensten leidend te laten zijn in plaats van financiële (on)mogelijkheden, zeker wanneer het de zorg voor onze inwoners tijdens rampen en crises betreft. Aan de VRZL wordt met nadruk verzocht om kritisch te zijn opdat de bezuinigingsmaatregelen geen negatief effect hebben op de taken en kwaliteit van de brandweer- en crisisorganisatie. Bij eventuele (verwachte) negatieve effecten dient de GR Veiligheidsregio Zuid-Limburg de voorgestelde bezuinigingen opnieuw te wegen en voorgenomen besluiten hieromtrent zo nodig opnieuw aan de raden ter zienswijze voor te leggen.

Kanttekeningen

3.1 De ontwerpbegroting geeft geen inzicht in de ontwikkelingen op het gebied van huisvesting van de brandweerkazernes.

De gemeenteraden van de 16 deelnemende gemeenten van de VRZL zijn in de gelegenheid

gesteld door het dagelijks bestuur VRZL een zienswijze in te dienen op het eindrapport 'Toekomstbestendige huisvesting brandweerkazernes VRZL' en de daarin opgenomen constatering en adviezen. Deze zienswijze ligt op 5 juni 2025 ter besluitvorming voor in de gemeenteraad van Sittard-Geleen. Na besluitvorming door het algemeen bestuur VRZL (op 4 juli 2025) heeft deze ontwikkeling een financiële impact op zowel de VRZL als op de 16 Zuid-Limburgse gemeenten. Deze ontwikkeling is vooralsnog niet opgenomen in de ontwerpbegroting 2026, welke ook ter besluitvorming voorligt aan het algemeen bestuur op 4 juli 2025. Het is mogelijk dergelijke voorziene ontwikkelingen en bijbehorende financiële impact (zij het door middel van verschillende scenario's) reeds op te nemen in de ontwerpbegroting. Dit bevordert de transparantie. Echter, de VRZL heeft ervoor gekozen om ontwikkelingen waar het algemeen bestuur nog over dient te besluiten niet op te nemen in de ontwerpbegroting om niet vooruit te lopen op deze besluitvorming. De financiële impact van het eindrapport 'Toekomstbestendige huisvesting brandweerkazernes VRZL' wordt na een positief besluit door het algemeen bestuur opgenomen in de begroting.

4.1. De structurele vermindering bijdrage deelnemende gemeenten FLO VRZL vanaf 2026 betreft geen bezuiniging maar een correctie van een bijdrage van de gemeenten.

In oktober 2024 is een extra dotatie van 1,5 miljoen euro toegevoegd aan de voorziening FLO, welke nu deels wordt herzien (dit is bij de tweede technische begrotingswijziging 2024 ook al aangekondigd). Daarmee betreft deze voorgestelde bezuinigingsmogelijkheid dan ook geen bezuiniging maar een correctie van een bijdrage van de gemeenten. Echter is het effect, namelijk dat een bedrag terugvloeit naar de gemeenten, hetzelfde.

Inclusie

Dit voorstel betreft de jaarlijkse P&C stukken van de GR VRZL. Inclusie richt zich hier op de vraag of deze stukken voor iedereen beschikbaar en begrijpelijk zijn. De vraag over de beschikbaarheid kan met 'ja' beantwoord worden. Wat betreft de 'begrijpelijkheid' van de stukken kunnen nog stappen gezet worden, hoewel dergelijke omvangrijke en financiële documenten vaak een bepaalde mate van onbegrijpelijkheid zullen hebben.

Duurzaamheid

Dit voorstel betreft de jaarlijkse P&C stukken van de GR VRZL. Het thema duurzaamheid is hierop niet van toepassing.

Financiën

JAARSTUKKEN 2024 GR VRZL

De VRZL kent een positief resultaat van €632.225. Dit resultaat wordt voor een bedrag van €316.225 aan de algemene reserve GR VRZL toegevoegd ter verbetering van het weerstandsvermogen en voor een bedrag van €316.000 teruggegeven aan de deelnemende gemeenten. Voor Sittard-Geleen resulteert dit in een teruggave van €50.565. Dit bedrag vloeit terug naar de algemene middelen van de gemeente Sittard-Geleen.

ONTWERPBEGROTING 2026 GR VRZL

In de ontwerpbegroting GR VRZL is enkel indexering toegepast. Het gemeentelijk aandeel voor Sittard-Geleen stijgt als gevolg van deze indexering met €204.000. Procentueel is dit een stijging van afgerond 2,34%. De dekking van dit bedrag wordt gezocht binnen de stelpost inflatie op gemeentelijk concernniveau. Deze financiële mutatie wordt meegenomen in de eerstvolgende P&C rapportage.

Een positieve besluitvorming op de mogelijke bezuinigingsopdracht leidt, na besluitvorming door het algemeen bestuur, tot een aangepaste begroting. Deze bezuinigingen zijn nu namelijk niet

meegenomen in de ontwerpbegroting. Zodra deze bezuinigingen worden doorgevoerd resulteert dit in een structurele verlaging van de algehele gemeentelijke bijdrage van 3,02%. Voor Sittard-Geleen komt dit neer op een structureel bedrag van afgerond €273.000. Dit leidt tot een correctie binnen de begroting 2026 van de gemeente Sittard-Geleen, waarbij bovengenoemd bedrag terugvloeit naar de algemene middelen van de gemeente Sittard-Geleen.

Communicatie en Participatie

Het collegebesluit wordt gecommuniceerd via de openbare besluitenlijst. De gemeenteraad ontvangt ten behoeve van haar besluitvorming het bijgevoegde raadsvoorstel. De GR VRZL wordt na besluitvorming op de hoogte gebracht van de besluitvorming van de gemeenteraad (bijlage 6).

Vervolg

Het algemeen bestuur neemt op 4 juli 2025 een vaststellingsbesluit over de ontwerpbegroting.

Openbare besluitenlijst

De gemeenteraad van Sittard-Geleen heeft de jaarstukken 2024, de ontwerpbegroting 2026 en de mogelijke bezuinigingsopdracht van de GR Veiligheidsregio Zuid-Limburg ontvangen. De gemeenteraad heeft besloten om de jaarstukken 2024 voor kennisgeving aan te nemen, om met de ontwerpbegroting 2026 in te stemmen én om daarop geen zienswijze in te dienen. Daarnaast heeft de gemeenteraad besloten om wel een zienswijze in te dienen op de mogelijke bezuinigingsopdracht Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Met deze zienswijze benadrukt de gemeenteraad dat bezuinigingsmaatregelen van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg geen negatief effect moeten hebben op de taken en kwaliteit van de brandweer- en crisisorganisatie van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg.

Bijlagen

Bijlage 1: Raadsbesluit

Bijlage 2: Aanbiedingsbrief GR Veiligheidsregio Zuid-Limburg

Bijlage 3: Jaarbericht GR Veiligheidsregio Zuid-Limburg 2024

Bijlage 4: Vastgesteld jaardocument GR Veiligheidsregio Zuid-Limburg

Bijlage 5: Ontwerpbegroting GR Veiligheidsregio Zuid-Limburg

Bijlage 6: Uitwerking mogelijke bezuinigingsopdracht VRZL

Bijlage 7: Concept zienswijzebrief aan GR Veiligheidsregio Zuid-Limburg

Voorstel aan Gemeenteraad

Steller: Kerstin Baars
E-mail: kerstin.baars@sittard-geleen.nl
Team: OOV

Portefeuillehouder:
mr. J.Th.C.M. Verheijen

Reg. nummer :
Reg. datum : 15 april 2025
Reg.nummer(s) bijlagen :